

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain, ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain 3 ja 5 §:n sekä luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain, ympäristövaikutusten arviointimenettelyistä annetun lain 3 ja 5 §:n sekä luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta (HE 42/2025 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- talousvaliokunta TaVL 22/2025 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Piia Kähkölä, ympäristöministeriö
- johtava asiantuntija Outi Vilén, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Teemu Lehtikainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- johtava asiantuntija Mari Hakola, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- johtava juristi Marko Nurmikolu, Suomen Kuntaliitto
- johtava asiantuntija Minna Ojanperä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- ympäristöpäällikkö Antti Heikkinen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Metsähallitus
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- Kemijoki Oy
- Pohjolan Voima Oyj
- Energiateollisuus ry
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Suomen uusiutuvat ry

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- valtiovarainministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annettua lakia, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia ja luonnonsuojelulakia.

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät kansalliset lainsäädäntömuutokset.

Voimassa olevan uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain soveltamisalasta poistettaisiin laitokset, jotka tuottavat muutakin kuin uusiutuvaa energiaa. Lisäksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyille asetettujen määräaikojen kattavuutta ja pituutta muutettaisiin sekä yhteyspisteviranomaiselle lisättäisiin velvoite varmistaa määräaikojen noudattaminen.

Mainittuun lakiin lisättäisiin uudet säännökset uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämisestä sekä nimetyillä alueilla sovellettavasta ympäristövaikutusten arvioinnista. Mainittuun lakiin, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettuun lakiin ja luonnonsuojelulakiin lisättäisiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä koskevan direktiivin edellyttämät ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ja luonnonsuojelulain mukaisista hankkeiden ja suunnitelmien arviointia koskevat erityissäännökset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämistä koskevat säännökset on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan kuin valtion aluehallinnon uudistusta koskeva lainsäädäntö eli 1.1.2026.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Tausta

Hallituksen esityksen tavoitteena on panna kansallisesti täytäntöön uusiutuvan energian tuotantoa koskevan ns. RED III -direktiivin säännökset, jotka liittyvät uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen organisointiin ja keston. Muutosdirektiivin keskeinen tavoite on korottaa uusiutuvan energian osuutta EU-tasolla 32 prosentista 42,5 prosenttiin vuodelle 2030. Määräaikojen osalta vastaava sääntely on ollut jo voimassa EU:n väliaikaiseen asetukseen perustuen, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan pakotti EU:ta toimimaan tehokkaasti uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi erityisesti Venäjän maakaasusta irtautumiseksi.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Hallituksen esitys liittyy kiinteästi vireillä olevaan aluehallintouudistukseen (HE 13/2025 vp—YmVL 4/2025 vp), jossa ehdotetaan perustettavaksi uusi Lupa- ja valvontavirasto, jolle ehdotetaan annettavaksi ympäristöllisiä tehtäviä myös tällä hallituksen esityksellä. Esityksellä on myös läheinen yhteys valiokunnan käsittelyssä olevaan hallituksen esitykseen laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 41/2025 vp—YmVM 8/2025 vp).

Hallituksen esityksellä ehdotetaan tehtäväksi pääasiassa ainoastaan ne välttämättömät muutokset, joita RED III -direktiivin täytäntöönpano ja lainsäädännön muutokset teknisesti edellyttävät. Muita muutostarpeita ei ole tässä yhteydessä arvioitu. Valiokunta pitää tätä perusteltuna ottaen huomioon kiinteän kytköksen mainittuihin esityksiin ja tästä johtuvan aikataulupaineen sekä sen, että direktiivin täytäntöönpano on jo osittain myöhässä. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muutettuna kiinnittäen huomiota erityisesti seuraaviin näkökohtiin.

Yhteyspisteviranomainen

Aluehallintouudistuksessa perustettavaksi esitettävä Lupa- ja valvontavirasto toimii kansallisena yhteyspisteviranomaisena 1.1.2026 alkaen sekä uusiutuvan energian että kriittisten raaka-ainesten ja nettonollateollisuuden hankkeissa. Voimassa olevan lain nojalla yhteyspisteviranomainen seuraa lupamenettelyjen määräaikojen toteutumista. Hallituksen esityksessä ehdotetaan yhteyspisteviranomaisen roolin muuttamista, sillä sen tulee RED III -direktiivin 16 artiklan 3 kohdan edellyttämällä tavalla varmistaa lakisääteisten määräaikojen noudattaminen (1. lakiehdotuksen 4 §:n 3 momentti). Valiokunta toteaa, että tehtävän luonteen muutos korostaa entisestään sen merkitystä, että virastoon turvataan riittävät resurssit.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että hallitus on sopinut kehysriihessä 23.4.2025 julkisen talouden suunnitelman yhteydessä, että uuden lupaviranomaisen perustamisen yhteydessä sille turvataan riittävät resurssit. Linjaus on hyvin tärkeä nykyisessä tilanteessa, jossa valtionhallinnon toimintamenoihin kohdistuu vähennyspainetta. Resurssitarpeen arvioinnissa on myös otettava huomioon, että jos osakin Suomeen suunnitelluista, toivotuista puhtaan siirtymän investointisuunnitelmista toteutuu, kasvavan lupahakemusmäärän sujuva eteneminen edellyttää riittäviä resursseja myös ympäristöhallinnossa. Lupa- ja valvontaviraston aloittaessa toimintansa luvituksen toimintakyvyn, yhteyspisteviranomaisen toiminnan ja etusijamenettelyn sujuvan jatkon varmistamiseksi arvioidaan tarvittavan määräaikaista lisämäärärahaa erityisesti vuosille 2026—2027, mikäli kustannusvastaavuutta ei pystytä nostamaan riittävästi resurssien turvaamiseksi. Lisämäärärahan tarpeeksi on arvioitu vuodelle 2026 4,1 miljoonaa euroa ja vuodelle 2027 5,1 miljoonaa euroa. Hallitus varmistaa Lupa- ja valvontaviraston riittävät resurssit ja lisärahoituksen talousarvion yhteydessä ottaen huomioon kustannusvastaavuuden nostamisen tilanteen ja sen arvioidut vaikutukset. Ympäristöministeriö arvioi lisäksi Lupa- ja valvontaviraston lupamenettelyjen voimavarojen tilanteen vuoden 2027 aikana.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Määräajat

Hallituksen esityksessä ehdotetaan määräaikojen soveltamisalan laajentamista direktiivin edellyttämällä tavalla sekä erilaisia laitostyyppejä koskevien määräaikojen sisällyttämistä 1. lakiehdotuksen liitteisiin 1 ja 2. Aurinkoenergialaitteiden ja lämpöpumppujen asentamista koskevien määräaikojen osalta ehdotetaan kansallisen liikkumavaran käyttämistä ja poikkeuksen soveltamista kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelemiseksi, jotta asiantuntijaviranomaiset ehtivät ottaa kantaa suunniteltuun ratkaisuun (10 a §).

Valiokunta toteaa, että määräaikoja koskevan direktiivisääntelyn osalta ei suurimmalta osaltaan ole kansallista liikkumavaraa, vaan direktiivisääntely on pantava täytäntöön sellaisenaan. Hallituksen esityksen laatimisen lähtökohtana on myös kansallisen lisäsääntelyn välttäminen hallinnollisen taakan johdosta ja siten ainoastaan direktiivin edellyttämien muutosten täytäntöönpano. Tämä koskee myös Suomen hallintokäytännölle vieraan ns. hiljaisen hyväksynnän periaatteen käyttöönottoa kuin laskutavan muutosta sen suhteen, että määräajan laskeminen alkaa vasta siitä, kun lupahakemus tai ilmoitus todetaan täydelliseksi. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on arvioitu, että määräajan laskentaan ehdotetuilla direktiivin mukaisilla muutoksilla ei tule olemaan huomattavaa merkitystä uusiutuvan energian edistämiseksi. Käytännössä osa uusista määräajoista tulee olemaan lyhyempiä, osa pitempiä kuin nykyisin eri lupaviranomaiskäytännössä on toteutunut. Direktiivin vaatimuksia tiukempien määräaikojen säätäminen kansallisella lisäsääntelyllä edellyttäisi kuitenkin laajempaa arviointia sen vaikutuksista toimivaltaisten viranomaisten resursseihin, eikä tätä ole pidettävä tarkoituksenmukaisena toteuttaa aikataulusyistä tämän hallituksen esityksen yhteydessä.

RED III -direktiivin 16 artiklan 2 kohta edellyttää, että toimivaltainen viranomainen toteaa lupahakemuksen täydelliseksi joko 30 päivän (uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla toteutettavat hankkeet) tai 45 päivän (nopean kehittämisen alueiden ulkopuolella toteutettavat hankkeet) kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos hakija ei ole toimittanut kaikkia hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia tietoja, viranomaisen on pyydettävä tätä toimittamaan täydellinen hakemus ilman aiheutonta viivytystä. Direktiivin tarkoittamien määräaikojen laskeminen alkaa 1. lakiehdotuksen 10 b §:n mukaan vastaavasti siitä, kun hakemus on todettu täydelliseksi, eikä aikaisempaan tapaan siitä, kun hakemus on jätetty. Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen 13 §:ään sisältyy kuitenkin direktiivin mukaisesti mahdollisuus keskeyttää määräajan laskeminen ja pidentää määräaika erityisistä syistä.

Hallituksen esityksen lähtökohtana on, että direktiivin määräajat on tarkoitettu koskemaan viranomaisen toimintaa, ja näin ollen ne voivat koskea ainoastaan menettelyvaiheita, joissa lupahakemus on viranomaisen käsittelyssä. Ajanjaksojen, joina lupahakemus on hakijan työstettävänä, ei ole katsottu sisältyvän direktiivin määräaikojen piiriin. Siten YVA-menettelyssä tai Natura-arvioinnissa ei katsota olevan kyse lupahakemuksesta, eivätkä mainitut menettelyt pääty lupa- tai hallinnolliseen päätökseen. Suomalaisessa järjestelmässä YVA-menettely ja Natura-arviointi toteutetaan pääsääntöisesti ennen lupahakemuksen täydellisyyden toteamista. Monessa muussa jäsenmaassa YVA toteutetaan selkeämmin lupahakemuksen yhteydessä. Hallituksen esityksessä laiksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa sekä eräiksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 41/2025 vp) on ehdotettu YVA-lain 22 a §:n muuttamista niin, että Lupa- ja valvontaviraston ratkaistavaksi kuuluvasta ympäristönsuojelulain, vesilain tai maa-aines-

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

lain mukaisesta lupahakemuksesta ja YVA-lain mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta voidaan kuulla samaan aikaan. Ympäristöarviointeihin kuluva aika voi näin ollen sisältyä määräaikojen piiriin, mikäli ne ajoittuvat aikaan, jolloin lupahakemus on todettu täydelliseksi. Tällöin ne tapahtuvat kuitenkin samanaikaisesti lupamenettelyn kanssa.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on myös esitetty, että YVA-menettely ja Natura-arviointi olisi tullut sisällyttää esityksessä laskettaviin määräaikoihin. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin direktiivin 16 artiklan 1 kohdan monitulkintaisuus sen osalta, tulisiko YVA-menettely ja Natura-arviointi kansallisesti sisällyttää määräaikojen piiriin vai ei¹. Myös talousvaliokunta kehottaa ympäristövaliokuntaa arvioimaan mietinnössään asiaan liittyviä muutostarpeita ja harkitsemaan tarvetta sisällyttää YVA-menettely ja Natura-arviointi määräaikojen piiriin. Ympäristövaliokunta toteaa, että ympäristöministeriö on artiklan epäselvyyden vuoksi pyytänyt Euroopan komissiolta näkemystä säännöksen tulkinnasta useita kertoja vuoden 2024 aikana. Komissiolta ei ole saatu asiasta kannanottoa ennen hallituksen esityksen antamista, ja esityksen säännösehdotukset on muotoiltu ympäristöministeriön vastineen jaksossa 2.3 perustellulla tavalla niin, että ympäristöarvioinnit eivät sisälly lupamenettelyn määräaikoihin. Komissiolta on kuitenkin ympäristöministeriön vastineen toimittamisen ja sitä koskevan esittelyn jälkeen saatu sähköpostitse epävirallinen kannanotto artiklakohdan tulkinnasta 22.5.2025. Tulkinnan mukaan direktiivissä tarkoitettu lupamenettely ja sen mukaiset määräajat katsotaan alkaneeksi silloin, kun ympäristövaikutusten arviointiselostus on toimitettu viranomaiselle ja selostusta koskeva kuuleminen aloitettu. Tulkinta poikkeaa näin ollen hallituksen esityksessä ehdotetusta ratkaisusta.

Valiokunta toteaa komission alustavan kannanoton edellyttävän tarkempaa tarkastelua ja jatkokeskustelua komission kanssa. Valiokunta katsoo, että jos määräaikojen tässä hallituksen esityksessä esitettyä laskentamallia on tästä johtuen tarpeen muuttaa, tulee lainsäädäntömuutokset valmistella normaalissa järjestyksessä huolehtimalla muutoksiin liittyvistä vaikutustenarvioinneista ja kuulemismenettelyistä asianmukaisesti. Valiokunta edellyttää, että ympäristöministeriö selvittää, onko hallituksen esityksen sääntely direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukainen ja valmistelee tarvittaessa muutosesityksen ympäristöarviointien kuulumisesta määräaikojen laskennan piiriin. *(Valiokunnan lausumaehdotus 1)*

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

Direktiivin muutos velvoittaa jäsenvaltiot nimeämään alueillaan uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita. Vähimmäisvaatimuksena on nimetä ainakin yksi uusiutuvan energian nopean kehittämisen alue. Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen uudessa 3 a luvussa ehdotetaan säädettäväksi uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämisestä, nimeämis päätöksen

1 RED III -direktiivin 16 artiklan 1 kohta: Lupamenettely kattaa kaikki asiaankuuluvat hallinnolliset luvat, jotka koskevat uusiutuvan energian tuotantolaitosten, myös eri uusiutuvia energialähteitä yhdistävien laitojen, lämpöpumppujen ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, mukaan lukien sähkö- ja lämpölaitokset, rakentamista, päivittämistä ja käyttöä, sekä omaisuuserät, jotka ovat tarpeen tällaisten laitojen, lämpöpumppujen ja varastojen sähköverkkoon liittämistä ja uusiutuvan energian lämmitys- ja jäähdytysverkkoihin liittämistä varten, mukaan lukien sähköverkkoon liittämistä koskevat luvat ja vaadittaessa ympäristöarvioinnit. Lupamenettelyyn on sisällytettävä kaikki hallinnolliset vaiheet 2 kohdan mukaisesta lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta siihen asti, kun asiaankuuluva toimivaltainen viranomainen tai asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat lupamenettelyn tulosta koskevan lopullisen päätöksen.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

valmistelusta ja alueilla sovellettavasta menettelystä. Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueen nimeämisellä ei varata aluetta kyseiseen käyttöön ja nimetyille alueille voidaan suunnitella ja hyväksyä myös muuta toimintaa. Ainoat alueen nimeämiseen liittyvät oikeusvaikutukset liittyvät ympäristöarviointeja koskevaan vapautukseen ja lupamenettelyn lyhyempiin määräaikoihin. Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla toteutettavat, alueen nimeämispäätöksessä määritettyjä ehtoja noudattavat hankkeet vapautuvat 14 d §:n mukaan tietyin edellytyksin hankkekohtaisesta YVA-lain 3 luvun mukaisesta ympäristövaikutusten arvioimisesta ja tarvittaessa luonnonsuojelulain mukaisesta Natura-arvioinnista. Edellytyksenä on, että hankkeessa noudatetaan 14 c §:n 2 momentissa tarkoitettuja lieventämistoimenpiteitä ja että siitä ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa valtiossa. Vapautus on rajattu koskemaan ainoastaan tiettyjä YVA-direktiivin II liitteen mukaisia hanketyyppejä.

Uusi perustettava Lupa- ja valvontavirasto nimeää uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet kuntien esitysten perusteella. Lakiehdotuksen 14 a §:n mukaan nimetä voi ainoastaan sellaisia alueita, joilla tietyistä uusiutuvan energian muodosta ei ole odotettavissa merkittäviä ympäristövaikutuksia ja jotka täyttävät muut RED-direktiivin uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueille asettamat vaatimukset. Perustamisen yhteydessä on kullekin alueelle määrättävä tehokkaista lieventävistä toimenpiteistä, joilla hankkeista aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia voidaan välttää tai merkittävästi vähentää (14 c §:n 2 mom.). Valiokunta korostaa, että haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteet tulisi määritellä niin, että hankkeista ei ole odotettavissa merkittäviä ympäristövaikutuksia. Lieventämistoimenpiteillä tarkoitetaan tässä yhteydessä erilaisia hankkeiden sijoittamiseen ja esimerkiksi teknisiin toiminnallisuuksiin liittyviä toimenpiteitä, joilla voidaan välttää tai lieventää haitallisia ympäristövaikutuksia. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että lieventämistoimenpiteitä koskevissa säännöksissä ei käytetä termiä ehto, jotta lieventämistoimenpiteitä ei sekoitettaisi varsinaisiin lupaehtoihin.

Alueiden nimeämispäätöksen vaikutukset tulee ehdotuksen mukaan arvioida viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetussa laissa (200/2005, SOVA-laki) tarkoitettussa SOVA-menettelyssä. Tavoitteena on tunnistaa alueella toteutettavien hankkeiden odotettavissa olevat ympäristövaikutukset ja yksilöidä toimenpiteet haitallisten ympäristövaikutusten välttämiseksi tai lieventämiseksi. SOVA-lain mukaiseen ympäristöarviointiin sisältyy yleisölle ja viranomaisille kaksi mahdollisuutta vaikuttaa päätöksen valmisteluun; 8 §:ssä tarkoitettu alkuvaiheen kuuleminen sekä lain 9 §:ssä tarkoitettu ympäristöselostusta ja päätösluonnosta koskeva kuuleminen. Tarvittaessa suunnitelmista tulee lisäksi tehdä Natura-arviointi luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Alueen nimeämispäätöksessä tulee yksilöidä se uusiutuvan energian muoto, jota varten kukin yksittäinen alue nimetään sekä haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteet, joita kyseisellä alueella tulisi noudattaa. Direktiivin tarkoitus on, että alueita nimetään ensisijaisesti kansallisiin uusiutuvan energian tavoitteisiin pääsemiseksi. Suomen tavoitteena on nostaa uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus 62 prosenttiin vuonna 2030. Nopean kehittämisen alueiden nimeämistä koskeva ensimmäinen päätös on tarkoitus kohdentaa aurinkovoimaan. Esityksessä on kuitenkin tunnistettu se, että nopean kehittämisen alueita voitaisiin myöhemmin nimetä myös muita uusiutuvan energian tuotantomuotoja varten.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 14 a §:n 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi alueista, joita ei voida nimetä nopean kehittämisen alueiksi. Luettelo perustuu pääosiltaan RED-direktiivin 15 c artiklaan. Luetteloon on lisäksi lisätty alueet, jotka koostuvat merkittävässä määrin tuotavasta metsämaasta tai ruoantuotannossa olevista pelloista (1 kohta). Tämän tarkoituksena on toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjausta siitä, että tuotannossa olevien peltojen ja metsämaan merkittävää käyttöä aurinkovoimaan vältetään. Valiokunta toteaa, että 1) kohdan säännös jättää toimivaltaiselle viranomaiselle liikkumavaraa sen suhteen, minkälainen tuotavan metsämaan tai ruoantuotannossa olevien peltojen pinta-ala katsotaan tässä yhteydessä merkittäväksi. Valiokunta korostaa, että merkittävyyden määrittämisessä tulee huomioida alueelliset erityispiirteet ottaen huomioon myös maan eri alueiden tasapuolinen kohtelu. Koska toimivalta nimetä kaikki nopean kehittämisen alueet on yhdellä viranomaisella eli valtakunnallisella Lupa- ja valvontavirastolla, säännöksen soveltaminen erityispiirteet huomioon ottaen, mutta tasapuolisesti, on mahdollista. Valiokunta korostaa, että alueiden nimeämistä koskevaa soveltamiskäytäntöä seurataan ja arvioidaan tarvittaessa sääntelyn tarkistamistarvetta. (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*)

Nopean kehittämisen alueet tulee esitetyn 14 a §:n 1 momentin mukaan ja direktiiviin perustuen jo lähtökohtaisesti nimetä niin, että uusiutuvan energian käyttöönotolla ei niillä odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Edelleen nimeämisessä tulee asettaa etusijalle rakennetut pinnat sekä ihmistoiminnan seurauksena muuttuneet alueet. Alueiden nimeämisen lähtökohtana ei näin ollen muutenkaan direktiivin mukaan ole tarkoitus olla laitosten rakentaminen esimerkiksi metsämaalle. Direktiivin 15 c artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa on mainittu tällaisista rakennetuista pinnoista esimerkkeinä rakennusten katot ja julkisivut, liikenneinfrastruktuuri ja sen välitön ympäristö, paikoitusalueet, maatilat, jätteen sijoituspaikat, teollisuusalueet, kaivokset, keinotekoiset sisävesialueet, järvet tai tekoaltaat ja tarvittaessa yhdyskuntajätevesien käsittelylaitokset sekä pilaantuneet maa-alueet, joita ei voida käyttää maataloudessa. Myös muut ympäristövaikutusten näkökulmasta merkitykselliset alueet voivat lopulta jäädä nopean kehittämisen alueiden ulkopuolelle sen seurauksena, että uusiutuvan energian käyttöönotosta ei saa nimettävillä alueilla olla odotettavissa merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutuksen sisältö on laaja ja se pitää sisällään myös vaikutukset esimerkiksi maisemaan.

Valiokunta korostaa, että nopean kehittämisen alueeksi nimeämisen vaikutukset liittyvät ainoastaan lupamenettelyjen nopeampiin määräaikoihin ja mahdollisuuteen päästä YVA-menettelyä ja Natura-arviointia koskevan vapautuksen piiriin. Muita oikeusvaikutuksia ei ole. Alueiden nimeäminen ei siten vaikuta millään tavoin maanomistajan oikeuteen käyttää aluettaan haluamallaan tavalla, eikä nimeämisellä tehdä esimerkiksi aluevarauksia. Nimeäminen ei vaikuta kaavajärjestelmään, eikä siten sido millään tavoin kuntien tai maakuntien kaavoitusta. Saattaa kuitenkin olla, että kunnat voivat ehdottaa esimerkiksi maakuntakaavassa juuri tällaiseen tarkoitukseen varatun alueen nimeämistä nopean kehittämisen alueeksi. Valiokunta korostaa, että kuntien vahva rooli nimeämisen ehdottajana osallistaa ne vahvasti päätöksentekoon, joka ohjaa alueiden tosiasiallista käyttöönottoa uusiutuvan energian tarpeisiin.

Ympäristövaikutusten arvioinnista ja Natura-arvioinnista vapautuneet hankkeet tulee kuitenkin direktiivin mukaisesti ehdotetun 14 e §:n mukaan seuloa siltä varalta, että niistä aiheutuu erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei havaittu alueen nimeämisen yhteydessä toteutetussa ympäristöarvioinnissa. Seulonnan tekee uusi perustettava Lupa- ja val-

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

vontavirasto niiden hankkeiden osalta, jotka uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden ulkopuolella olisivat vaatineet YVA-menettelyä tai Natura-arviointia. Seulonta tulee saattaa päätökseen 45 päivän kuluessa sitä varten tarvittavien riittävien tietojen jättämissäpäivästä. Laitoksia, joiden sähköntuotantokapasiteetti on alle 150 kW ja uusiutuvan energian voimalaitosten päivitystä koskevien uusien hakemusten osalta määräaika on 30 päivää (14 f §). Seulonnan tuloksesta annetaan päätös. Mikäli seulonta osoittaa yksittäisen hankkeen aiheuttavan ennakoimattomia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, hankkeesta on tehtävä YVA-menettely ja tarvittaessa Natura-arviointi.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä välittömiä ympäristövaikutuksia, koska lupien myöntämisen edellytyksiä ei muuteta. Ympäristönsuojelun taso ei siten muutu. Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sovellettavalla YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin soveltumista koskevalla poikkeuksella voi olla kielteisiä ympäristövaikutuksia, mikäli alueilla toteutettavat hankkeet muutoin kuuluisivat YVA-menettelyn tai Natura-arvioinnin piiriin ja alueiden nimeämisen valmistelun yhteydessä tehtävässä ympäristöarvioinnissa jää tunnistamatta haitallisia (ennakoimattomia) ympäristövaikutuksia. Tämän arvioidaan kuitenkin olevan epätodennäköistä, sillä nopean kehittämisen alueet tulee jo lähtökohtaisesti nimetä niin, että niillä tuotettavasta uusiutuvasta energiasta ei ole odotettavissa merkittäviä ympäristövaikutuksia. Alueille tulee aina myös määritellä edellä mainitut haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistä koskevat toimenpiteet. Edelleen erillisen edellä mainitun seulontamenettelyn tavoitteena on tunnistaa mahdolliset ennakoimattomat ympäristövaikutukset.

Muutoksenhakua koskevat säännökset

Seulontamenettelyllä määritetään käytännössä se, tuleeko YVA-vapautuksen piiriin muutoin kuuluva hanke erittäin todennäköisten merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten takia palauttaa YVA-lain soveltamisalaan. Hallituksen esityksen lähtökohtana on, että yleisöllä, jota asia koskee (ml. järjestöillä), tulee YVA-direktiivin vaatimusten täyttämiseksi olla mahdollisuus saattaa uudelleen tutkittavaksi se, onko YVA-menettelyä koskeva vapautus määritetty oikein, vai kuuluisiko hanke todellisuudessa normaalisti YVA-direktiivin soveltamisalaan. Ympäristöjärjestöjen muutoksenhakuoikeus on arvioitu tarpeelliseksi myös Århusin sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi.²

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että ympäristöjärjestöillä tulisi olla muutoksenhakuoikeus 14 f §:n mukaisten seulontapäätösten lisäksi myös 14 c §:n mukaisista nopean kehittämisen alueiden nimeämispäätöksistä. Valiokunta katsoo, että tälle ei ole perusteita, koska alueen nimeämispäätöksen oikeusvaikutukset liittyvät ainoastaan lupamenettelyn normaalia lyhyempiin määräaikoihin sekä mahdollisuuteen päästä YVA-menettelyä ja Natura-arviointia koskevan vapautuksen piiriin. Lopullisesti YVA-menettelyä ja Natura-arviointia koskevan vapautuksen soveltuminen ratkeaa edellä mainitulla seulontapäätöksellä. Nopean kehittämisen alueen nimeämispäätöksen oikeusvaikutukset eivät ole sellaisia, että ne edellyttäisivät muutoksenhakuoikeutta.

2 Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehty Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission yleissopimus, ns. Århusin sopimus (SopS 121—122/2004)

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Pumppuvoimalaitokset

Uusiutuvan energian direktiivissä ei ole määritelmää uusiutuvan energian tuotantolaitokselle. Muutetun direktiivin 2 artiklan toisen kohdan 1 alakohdan mukaan uusiutuvista lähteistä peräisin olevalla energialla tai uusiutuvalla energialla tarkoitetaan uusiutuvista, muista kuin fossiilisista lähteistä peräisin olevaa energiaa eli tuuli- ja aurinkoenergiaa (aurinkolämpö ja aurinkosähkö) sekä geotermistä energiaa, osmoottista energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa, biomassaa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua. Uusiutuvan energian tuotantolaitoksena tulisi kansallisesti pitää laitoksia, joiden tuottama energia on pääosin yllä mainituista lähteistä. Voimassa olevan uusiutuvan energian lupamenettelylain uusiutuvan energian tuotantolaitoksia koskeva määritelmä edellyttää näin ollen muutoksia.

Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen määritelmää muutetaan niin, että tuotetun energian tulee olla käynnistys- ja varapolttoaineiden käyttöä huomioon ottamatta uusiutuvaa. Käynnistyspolttoaineita tarvitaan energiantuotantoprosessin käynnistykseen ja varapolttoaineita energianhuollon turvaamiseen poikkeuksellisissa tilanteissa. Esimerkiksi biomassaa käyttävän kattilalaitoksen toiminnassa fossiilinen kevyt polttoöljy voi olla laitoksen varapolttoaineena.

Pumppuvoimalaitoksia on käytetty energian varastointiin ja säätövoiman tuottamiseen jo pitkään. Pumppuvoimalaitokset eroavat perinteisistä vesivoimalaitoksista kyvyssään varastoida ja vapauttaa energiaa tarpeen mukaan, mikä tekee niistä tehokkaita uusiutuvan energian varastointiratkaisuja ja tärkeitä säätövoiman saatavuuden kannalta. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on esitetty, että pumppuvoimalaitokset tulisi lisätä uusiutuvan energian tuotantolaitoksen määritelmään. Valiokunnan asiantuntijakuulemisen mukaan pumppuvoimalaitoksia pidetään RED III-direktiivin soveltamiskäytännössä energiavarastoina, eikä uusiutuvan energian tuotantolaitoksina. Tulkintaa tukee myös direktiivin 7 artiklan 2 kohta, jonka mukaan laskettaessa jäsenvaltion uusiutuvista lähteistä tuotetun sähkön kokonaisloppukulutusta mukaan ei lasketa sähkön tuotantoa pumppuvoimalaitoksissa aiemmin ylämäkeen pumpatun veden avulla. Pumppuvoiman lisäämistä uusiutuvan energian tuotantolaitoksen määritelmään ei siten ole pidettävä RED-direktiivin mukaisena. Valiokunta korostaa, että siitä, ettei pumppuvoimaa pidetä direktiivin määritelmän mukaisena uusiutuvan energian tuotantolaitoksena, ei tule johtaa päätelmiä sen hyödyllisyydestä muussa suhteessa. Lisäksi on tärkeää, että pumppuvoimalaitokset tulevat energiavarastona kuitenkin säännösten piiriin silloin, kun samalla paikalla sijaitsee uusiutuvan energian tuotantolaitos.

Lainsäädännön jatkokehittäminen

Valiokunta toteaa lopuksi, että aluehallintouudistuksella ja yhden luukun ympäristölupamenettelyjä koskevalla uudistuksella, johon tämä hallituksen esitys liittyy, luodaan uusi kehikko, joka edistää lupien asiantuntevaa ja sujuvaa käsittelyä. Hallintouudistuksen laajuudesta johtuen tässä yhteydessä ei kuitenkaan ole ollut mahdollista kehittää itse lupaharkintaa koskevaa sääntelyä syvällisemmin. Valiokunta katsoo, että pitemmällä tähtäimellä erilaisten ympäristöllisiä lupamenettelyjä koskevien säädösten mahdollinen yhtenäistäminen on kannatettava tavoite.

Valiokunta kiinnittää huomiota talousvaliokunnan lausuntoon. Talousvaliokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyviä ehdotuksia kokonaisuutena arvioiden oikeansuuntaisina, mutta koros-

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

taa, että kyse on vain yhdestä luvituksen sujuvuuteen vaikuttavasta uudistuksesta, jonka merkitys voi jäädä suhteellisen rajalliseksi. Syynä tähän on se, että nopean kehittämisen alueita koskeva menettely on varsin raskas: tähän tarvittaisiin kunnan esitys, kaksi kuulemistä sisältävä SOVA-menettely, alueen nimeämispäätös, alueelle toteutettavan hankkeen seulontamenettely sekä siihen liittyvä päätös. Ehdotuksen vaikutuksia ja kehittämistarpeita tulee arvioida jatkossakin osana luvituksen sujuvuutta koskevan sääntelyn kokonaisuutta.

Ympäristövaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että puhtaan siirtymän investointeja koskeva uusi EU-sääntely, erityisesti kriittisten raaka-aineiden asetus ja nettonolla-asetus yhdessä hallituksen esityksessä tarkoitetun RED III -direktiivin täytäntöönpanon kanssa, sekä mittava aluehallintouudistus uusine viranomaisrakenteineen muodostavat monimutkaisen kokonaisuuden. Neuvonnan tarve ja merkitys korostuu, kun sääntely muuttuu nopeasti. Valiokunta kuitenkin painottaa, että lähtökohtaisesti aluehallintouudistuksessa perustettava uusi Lupa- ja valvontavirasto pystyy tehokkaasti ja yhdenmukaisesti toimimaan EU-lainsäädännön mukaisena yhteyspisteviranomaisena ja koko uudistuksen taustalla on vahvasti painotus ennakkollisen ohjauksen ja neuvonnan vahvistamiseen itse lupamenettelyvaiheen sujuvoittamiseksi. Hallinnollinen uudistus palvelee siten nykyistä hallintorakennetta tehokkaammin mahdollisuuksia myös EU-lainsäädännöstä suoraan tulevien velvoitteiden tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Riittävien resurssien turvaaminen on toiminnan sujuvuuden kannalta olennaista, kuten valiokunta on edellä tässä mietinnössään korostanut.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain muuttamisesta

3 §. Määritelmät. Energiavarasto ja aurinkoenergialaite on määritelty hallituksen esityksen perusteluissa. Valiokunta ehdottaa määritelmien nostamista lain tasolle direktiivin täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamiseksi ja siten RED III -direktiivin 2 artiklan toisen kohdan 44 d alakohdan mukaisen energiavaraston määritelmän ja 2 artiklan toisen kohdan 9 b alakohdan mukaisen aurinkoenergialaitteen määritelmän sisällyttämistä 3 §:ään.

10 §. Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden määräajat. Maininta energiavarastoista ja verkkoon liittämiseksi tarvittavista rakenteista on siirretty lakiehdotuksen valmistelussa 1. lakiehdotuksen määritelmiä koskevasta 3 §:stä lakiehdotuksen soveltamisalaa koskevaan 2 §:ään. Tarkoituksena on, että määräajat soveltuvat myös laitoksen samalla paikalla sijaitseviin energiavarastoihin ja verkkoon liittämiseksi tarvittaviin rakenteisiin. Valiokunta ehdottaa että tämän selventämiseksi 10 §:ään teknistä muutosta, jossa mainitaan samalla paikalla sijaitsevat energiavarastot ja verkkoon liittämiseksi tarvittavat rakenteet.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 42/2025 vp sisältyvät 2. ja 3. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 42/2025 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy 2 lausumaa. (Valiokunnan lausumaehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 14 §:n 1 momentti,

muutetaan 2 §, 3 §:n 4, 5 ja 9 kohta, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 1 momentin 3, 9 ja 10 kohta sekä 2 momentti, 10 §, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 12 §, 13 §:n 1 ja 3 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 18 ja 19 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 759/2023, 9 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 38/2023 ja 13 §:n 1 momentti osaksi laissa 38/2023, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 10 kohta, 7 §:ään uusi 4 momentti, 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 38/2023 ja 759/2023, uusi 11 ja 12 kohta, sekä lakiin uusi 10 a ja 10 b §, 3 a luku, 17 a ja 17 b § sekä liitteet 1 ja 2 seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa säädetään sähköisestä asioinnista ja neuvonnasta uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyissä ja eräissä muissa hallinnollisissa menettelyissä sekä niissä sovellettavista määräajoista.

Tätä lakia sovelletaan uusiutuvan energian tuotantolaitokseen, sen samalla paikalla sijaitseviin energiavarastoihin sekä laitoksen sähkö-, kaasu-, lämmitys- tai jäähdytysverkkoihin liittämiseksi tarvittaviin rakenteisiin.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Tätä lakia sovelletaan tässä laissa erikseen mainittuihin ympäristönsuojelulain (527/2014), vesilain (587/2011), luonnonsuojelulain (9/2023), muinaismuistolain (295/1963), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), lannoitelain (711/2022), eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015), muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 (*sivutuoteasetus*), ilmailulain (864/2014), alueidenkäyttölain (132/1999), rakentamislain (751/2023), kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977), eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annetun lain (768/2004), Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (1058/2004), sähkömarkkinalain (588/2013), päästökauppalain (1270/2023), tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain (490/2013), aluevalvontalain (755/2000), ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) ja painelaitelain (1144/2016) mukaisiin lupamenettelyihin ja muihin hallinnollisiin menettelyihin siten kuin jäljempänä tässä laissa tarkemmin säädetään.

Tässä laissa mainituissa lupamenettelyissä ja muissa hallinnollisissa menettelyissä noudatetaan, mitä 2 momentissa mainituissa säädöksissä säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

4) *uusiutuvalla energialla* tuuli- ja aurinkoenergiaa, geotermistä energiaa, osmoottista energiaa, ympäristön energiaa, vuorovesi- ja aaltoenergiaa ja muuta valtamerienergiaa, vesivoimaa ja biomassaa sekä kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvää kaasua ja biokaasua, joka ei ole peräisin fossiilisista lähteistä;

5) *uusiutuvan energian tuotantolaitoksella* sellaista energiaa tuottavaa laitosta, jonka tuottama energia on mahdollista käynnistys- ja varapolttoaineiden käyttöä huomioon ottamatta uusiutuvaa;

9) *hankekehittäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistelee tuotantolaitoshankkeen toteuttamista;

10) *nopean kehittämisen alueella* aluetta tai paikkaa, joka on nimetty 14 c §:n nojalla ympäristövaikutusten näkökulmasta erityisen soveltuvaksi uusiutuvan energian tuottamiseen;

11) *samalla paikalla sijaitsevalla energiavarastolla* energiavarastoa, joka on yhdistetty uusiutuvaa energiaa tuottavaan laitokseen ja liitetty samaan verkon liityntäpisteeseen;

12) *aurinkoenergialaitteilla* laitteita, jotka muuntavat aurinkoenergiaa lämpö- tai sähköenergiaksi.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

4 §

Yhteyspisteviranomainen

Yhteyspisteviranomainen huolehtii 5 §:ssä tarkoitettuihin lupamenettelyihin ja muihin hallinnollisiin menettelyihin liittyvästä menettelyllisestä neuvonnasta. Jäljempänä 8 §:ssä säädetystä sähköisen yhteyspisteen kautta annettavasta hakijan neuvonnasta yhteyspisteviranomainen huolehtii yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Lisäksi yhteyspisteviranomainen varmistaa, että tässä laissa säädettyjä määräaikoja noudatetaan.

7 §

Sähköinen asiointi

Lupa- ja valvontaviraston toimivaltaan kuuluvaksi säädettyjen ympäristöasioiden käsittelyn sähköisestä asioinnista säädetään lisäksi eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa annetun lain (/) 5 §:ssä.

9 §

Määräaikoihin sisältyvät lupamenettelyt ja muut hallinnolliset hyväksymismenettelyt

Tässä luvussa säädettyjä määräaikoja sovelletaan:

3) luonnonsuojelulain 66 §:n mukaiseen poikkeusmenettelyyn luontotyyppien hävittämisen ja heikentämiskiellosta sekä 83 §:n mukaiseen poikkeusmenettelyyn eliölajien suojelua koskevista säännöksistä;

9) Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain 6 §:n mukaiseen hyödyntämisoikeusmenettelyyn sekä 7 §:n mukaiseen menettelyyn suostumuksen antamisesta rakentamiseen talousvyöhykkeellä;

10) sähkömarkkinalain 14 §:n mukaiseen hankelupamenettelyyn suurjännitejohdon rakentamiseksi;

11) päästökauppalain 6 luvun mukaiseen päästölupamenettelyyn; sekä

12) eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annettuun lakiin perustuvaan lunastuslupamenettelyyn, jos ne koskevat uusiutuvan energian tuotantolaitoksen liittämistä verkkoon.

Tässä luvussa säädettyjä määräaikoja sovelletaan myös 1 momentissa tarkoitettujen lupien ja muiden hallinnollisten hyväksymisten muuttamista koskeviin menettelyihin, jos ne olisivat uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen tai käyttämisen edellytyksenä.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

10 §

Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden määräajat

Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen, sen samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen sekä laitoksen sähkö-, kaasu-, lämmitys- tai jäähdytysverkkoihin liittämiseksi tarvittavien rakenteiden rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen ja käyttämisen edellytyksenä olevien 9 §:ssä tarkoitettujen menettelyiden kesto yhteensä ei saa ylittää liitteen 1 taulukon 1 mukaisia määräaikoja. Nopean kehittämisen alueilla sijaitseviin laitoksiin sovelletaan kuitenkin liitteen 1 taulukon 2 mukaisia määräaikoja silloin, kun niissä noudatetaan alueen nimeämis päätöksessä määriteltyjä haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteitä.

10 a §

Aurinkoenergialaitteiden ja lämpöpumppujen asentamista koskevien lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden määräajat

Poiketen siitä, mitä 10 §:ssä säädetään, aurinkoenergialaitteiden ja lämpöpumppujen asentamista koskevien 9 §:ssä tarkoitettujen menettelyjen kesto yhteensä ei saa ylittää liitteen 2 mukaisia määräaikoja.

Liitteessä 2 kohdissa 2—4 tarkoitettuja määräaikoja ei sovelleta silloin, jos laite asennetaan rakennukseen tai rakennelmaan, joka on suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010), kirkkolain (652/2023) tai ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006) nojalla tai jota koskee alueidenkäyttölain mukaisen oikeusvaikutteisen yleiskaavan tai asemakaavan suojelumääräys tai joka kuuluu maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta tehdyn yleis-sopimuksen (SopS 19/1987) mukaisen maailmanperintöluettelon kohteeseen taikka joka sijaitsee muinaismuistolain mukaisen rauhoitetun kiinteän muinaisjäännöksen alueella.

10 b §

Hakemuksen tai ilmoituksen täydelliseksi toteaminen

Toimivaltaisen viranomaisen on todettava 9 §:ssä tarkoitettussa menettelyssä tehty hakemus tai ilmoitus täydelliseksi 45 päivän kuluessa hakemuksen tai ilmoituksen vastaanottamisesta, ellei se ilman aiheutonta viivytystä esitä hakijalle hakemusta tai ilmoitusta koskevia täydennysvaatimuksia. Nopean kehittämisen alueilla täydelliseksi toteamisen määräaika on kuitenkin 30 päivää.

11 §

Määräajan laskeminen

Edellä 10 ja 10 a §:ssä säädetyt määräajat sisältävät kaikki 9 §:ssä tarkoitettujen menettelyjen vaiheet niitä koskevien hakemusten tai ilmoitusten täydellisyyden toteamisesta lopullisen päätöksen tiedoksiantoon.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Määräajan laskeminen alkaa ensimmäisen 9 §:ssä tarkoitettua menettelyä koskevan hakemuksen tai ilmoituksen täydellisyyden toteamisesta.

— — — — —

12 §

Määräaikojen noudattaminen

Jos uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen ja käyttämisen edellytyksenä on useampi 9 §:ssä tarkoitettu menettely, toimivaltaisten viranomaisten on huolehdittava määräaikojen noudattamisesta yhteistyössä ja tarvittaessa sovittava käsittelyajoista. Yhteyspisteviranomaisen on avustettava toimivaltaisia viranomaisia tarvittaessa sopimaan menettelyjen käsittelyajoista.

Toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava, että sähköisessä yhteyspisteessä on ajantasaiset tiedot 9 §:ssä tarkoitetun menettelyn käsittelyvaiheesta, jos hakija asioi sähköisen yhteyspisteen kautta.

Toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava yhteyspisteviranomaiselle kohtuullisessa ajassa uusiutuvan energian tuotantolaitoksen 9 §:ssä tarkoitettua menettelyä koskevan hakemuksen tai ilmoituksen täydellisyyden toteamisesta ja sitä koskevan päätöksen tiedoksiantamisesta hakijalle, jos hakija ei asioi kyseisen menettelyn osalta sähköisen yhteyspisteen kautta. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan koske aurinkoenergialaitteiden ja lämpöpumppujen asentamista koskevia 9 §:ssä tarkoitettuja menettelyjä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimivaltaisten viranomaisten välisestä menettelystä 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa sekä toimivaltaisten viranomaisten 3 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä.

13 §

Määräajan pidentäminen ja määräajan laskemisen keskeyttäminen

Edellä 10 ja 10 a §:ssä säädettyjä määräaikoja pidennetään vastaavalla ajalla, joka kuuluu 9 §:ssä tarkoitettuja menettelyitä koskevien päätösten muutoksenhaussa.

— — — — —

Yhteyspisteviranomainen voi pidentää 10 §:ssä tarkoitettuja määräaikoja, jos se on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi perusteltua. Määräaikoja saadaan kuitenkin pidentää enintään liitteessä 1 olevien enimmäismäärien mukaisesti.

— — — — —

3 a luku

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet

14 a §

Nopean kehittämisen alueet

Nopean kehittämisen alue voidaan nimetä sellaiselle alueelle, jolla uusiutuvan energian käyttöönotolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Alueiden nimeämisessä tulee asettaa etusijalle rakennetut pinnat sekä ihmistoiminnan seurauksena muuttuneet alueet. Valinnassa tulee huomioida energiainfrastruktuurin saatavuus.

Nopean kehittämisen alueiksi ei voi nimetä:

- 1) alueita, jotka koostuvat merkittävässä määrin tuottavasta metsämaasta tai ruoantuotannossa olevista pelloista;
- 2) ojittamattomia luonnontilaisia suoalueita;
- 3) Euroopan unionin Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita;
- 4) luonnonsuojelulain 43 §:ssä tarkoitettuihin luonnonsuojelualueisiin tai luonnonsuojelulain 15 §:ssä tai 144 §:ssä tarkoitettuihin luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita;
- 5) alueita, joihin sovelletaan luonnonsuojelulain 64, 65, 73, 77—79 tai 81 §:ää;
- 6) tärkeimpiä lintujen ja merinisäkkäiden muuttoreittejä tai
- 7) muita kuin 1–6 kohdassa tarkoitettuja alueita, jotka ovat luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston herkkyyuskartoituksissa tai vastaavissa luonnontieteellisissä selvityksissä todettu olevan alttiita merkittäville ympäristövaikutuksille.

14 b §

Esitykset nopean kehittämisen alueiksi

Kunta voi Lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä esittää alueen nimeämistä nopean kehittämisen alueeksi.

Lupa- ja valvontaviraston tulee pyynnössään mainita, mitä uusiutuvan energian tuotantomuotoa varten alueita voi esittää. Lisäksi se voi asettaa pyynnössään muita rajoituksia esitettäviä alueita koskien.

14 c §

Päätös nopean kehittämisen alueiden nimeämisestä

Lupa- ja valvontavirasto nimeää nopean kehittämisen alueen kunnan esityksen perusteella. Nimeämisestä koskevassa päätöksessä tulee yksilöidä kunkin alueen osalta uusiutuvan energian tuotantomuoto tai -muodot, joita varten alue nimitetään.

Lupa- ja valvontaviraston tulee lisäksi määrätä kunkin alueen osalta haitallisten ympäristövaikutusten lieventämistoimenpiteet, joiden avulla voidaan välttää alueella toteutettavien hankkeiden haitalliset ympäristövaikutukset tai, jos tämä ei ole mahdollista, joiden avulla niitä voidaan merkittävästi vähentää.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Lupa- ja valvontaviraston tulee ennen päätöksen antamista arvioida annettavan päätöksen vaikutukset viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) 8—11 §:n mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 2 momentissa tarkoitetuista lieventämistoimenpiteistä.

14 d §

Ympäristövaikutusten arviointi nopean kehittämisen alueilla

Nopean kehittämisen alueilla toteutettavaan uusiutuvan energian tuotantolaitosta koskevaan hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 3 luvun ja luonnonsuojelulain 35 §:n sijaan tätä lakia, jos:

- 1) siinä noudatetaan 14 c §:n 2 momentissa tarkoitettuja lieventämistoimenpiteitä; ja
- 2) siitä ei todennäköisesti aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa valtiossa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 28 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Edellä 1 momentissa säädetty koskee hankkeita, joita tarkoitetaan tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU liitteessä II olevan 3 kohdan a, b, d, h ja i alakohdassa sekä 6 kohdan c alakohdassa.

14 e §

Nopean kehittämisen alueilla toteutettavien hankkeiden seulonta

Lupa- ja valvontaviraston tulee varmistaa seulonnassa, aiheuttaako 14 d §:ssä tarkoitettu hanke sellaisia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei havaittu alueen nimeämispäätöksen yhteydessä.

Jos hanke koskee olemassa olevan uusiutuvan energian voimalaitoksen päivittämistä tai jos uusiutuvan energian voimalaitoksen verkkoon liittäminen edellyttää verkkoinfrastruktuurin vahvistamista, voimalaitoksen päivittämistä tai verkkoinfrastruktuurin vahvistamista koskeva seulonta tulee kohdentaa päivittämisen tai vahvistamisen vaikutuksiin alkuperäiseen hankkeeseen verrattuna.

Seulontaa ei sovelleta sellaiseen aurinkovoimalan päivittämiseen, joka ei edellytä lisäpinta-alaa ja jossa noudatetaan alkuperäiselle voimalalle asetettuja ympäristövaikutuksiin vaikuttavia lupaehtoja.

14 f §

Seulontapäätös

Lupa- ja valvontaviraston tulee antaa hankekehittäjälle 14 e §:ssä tarkoitettua seulonnasta päätös 45 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut riittävät tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista. Sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kilowatin laitosten sekä uusiutuvan energian voimalaitosten päivittämisen osalta määräaika on kuitenkin 30 päivää.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Jos seulonnassa havaitaan 14 e §:n 1 momentissa tarkoitettuja ennakoimattomia haitallisia ympäristövaikutuksia, tulee päätöksen sisältää arvio siitä, voidaanko niitä lieventää.

Lupa- ja valvontaviraston tulee ennen päätöksen antamista varata tilaisuus laitoksen vaikutusalueen kunnille antaa näkemyksensä asiasta.

Päätös on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa.

14 g §

Ennakoimattomien haitallisten ympäristövaikutusten arviointi

Hankkeet, joiden on 14 e §:n mukaisessa seulonnassa todettu aiheuttavan ennakoimattomia erittäin todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voida lieventää hankekehittäjän esittämällä tai 14 c §:ssä tarkoitetuilla lieventämistoimenpiteillä, tulee edellä 14 d §:ssä säädetystä poiketen arvioida ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 3 luvun mukaisessa ja tarvittaessa luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitetussa menettelyssä.

14 h §

Hankekehittäjältä edellytettävät tiedot

Hankekehittäjän tulee Lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä toimittaa edellä 14 e §:ssä tarkoitettua seulontaa varten Lupa- ja valvontavirastolle riittävät tiedot:

- 1) hankkeesta ja sen ominaispiirteistä;
- 2) siitä, noudattaako hanke edellä 14 c §:n 2 momentissa tarkoitettuja lieventämistoimenpiteitä;
- 3) hankkeen aiheuttamista haitallisista ympäristövaikutuksista; sekä
- 4) hankekehittäjän suunnittelemissa lisätoimenpiteistä hankkeen aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin puuttumiseksi.

Hankekehittäjän Lupa- ja valvontavirastolle toimitettavista tiedoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Menettelykäsikirjan sisältö

Menettelykäsikirja sisältää kokonaisvaltaisesti ohjeistusta kaikille hankekehittäjille uusiutuvan energian tuotantolaitoksien lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä, pitäen sisällään myös itse tuotettua energiaa käyttävien kuluttajien hankkeet ja uusiutuvan energian yhteisöt.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

17 a §

Ympäristövaikutusten arviointimenettely tietyissä tilanteissa

Olemassa oleviin tai uusiin rakenteisiin asennettaviin aurinkoenergialaitteisiin ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain 3 luvussa tarkoitettua ympäristövaikutusten arviointimenettelyä lukuun ottamatta rakenteita, joiden ensisijainen tavoite on aurinkoenergian tuotanto sekä keinotekoisille vedenpinnoille asennettavia aurinkoenergialaitteita.

Olemassa olevien aurinkovoimaloiden päivittämiseen ei sovelleta 1 momentissa mainitun lain 3 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä, jos se ei edellytä lisäpinta-alaa ja jos siinä noudatetaan alkuperäiselle aurinkovoimalalle asetettuja ympäristövaikutuksiin vaikuttavia lupaehtoja.

Jos uusiutuvan energian voimalaitoksen päivittäminen tai uusiutuvan energian voimalaitoksen verkkoon liittämisen edellyttämä verkkoinfrastruktuurin vahvistaminen edellyttää 1 momentissa mainitun lain 3 luvun mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, tulee se rajata koskemaan päivittämisen tai vahvistamisen mahdollisia vaikutuksia alkuperäiseen hankkeeseen verrattuna.

17 b §

Aurinkoenergialaitteen asentamista koskevan luvan tuleminen myönnettyksi

Jos toimivaltainen viranomainen ei anna teholtaan enintään 11 kilowatin aurinkoenergialaitteen asentamista koskevaan 9 §:ssä tarkoitettussa menettelyssä tehtyyn hakemukseen vastausta kuukauden kuluessa lupahakemuksen täydellisyys toteamisesta, hakemuksen mukainen lupa katsotaan myönnettyksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa hakijalle on ilman aiheutonta viivytystä annettava asiakirja, josta käy ilmi, että lupa katsotaan myönnettyksi.

Toimivaltainen viranomainen voi kumota 1 momentissa tarkoitettua luvan kuukauden kuluessa luvan myönnettyksi tulemisesta, jos luvan havaitaan olevan rakentamislain 4 luvussa tarkoitettujen olennaisten teknisten vaatimusten, mainitun lain 17 §:ssä tarkoitettua kunnan rakennusjärjestyksen, alueidenkäyttölain mukaisen oikeusvaikutteisen kaavan taikka rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain mukaisen päätöksen vastainen.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun asiakirjaan ja 3 momentissa tarkoitettuun kumoamista koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä rakentamislain 70 §:ssä säädetään lupapäätöksen tiedoksiannosta.

18 §

Ohjaus ja seuranta

Tämän lain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat ympäristöministeriölle. Edellä 2 luvussa tarkoitettua sähköisen asioinnin ja neuvonnan osalta yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen kuuluvat kuitenkin yhdessä ympäristöministeriölle ja työ- ja elinkeinoministeriölle.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

19 §

Muutoksenhaku

Yhteyspisteviranomaisen 13 ja 14 §:n nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Edellä 17 b §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun asiakirjaan sovelletaan, mitä rakentamislaisissa säädetään rakentamislupaa koskevasta muutoksenhausta.

Edellä 14 f §:ssä tarkoitettuun päätöksen saa hakea muutosta valittamalla myös toiminta-alueellaan sellainen rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. Valitettaessa mainitusta päätöksestä toimivaltainen hallinto-oikeus on se, jonka tuomiopiirissä pääosa valituksessa kysymyksessä olevasta hankkeesta sijaitsee.

Muutoin muutoksenhaussa hallintotuomioistuimeen sovelletaan, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 7 §:n 4 momentti ja 14 a—14 h § tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Ennen tämän lain säännösten voimaantuloa vireillä olleeseen lupamenettelyyn tai muuhun hallinnolliseen hyväksymismenettelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Uusiutuvan energian tuotantolaitoksen lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden määräajat

Liite 1

Taulukko 1 Määräajat uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden ulkopuolella	
1. Maa-alueille sijoittuvat sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kilowatin uusiutuvan energian tuotantolaitokset ja maa-alueille sijoittuvien uusiutuvan energian voimalaitosten päivittäminen	yksi vuosi*
2. Muut kuin edellä 1 kohdassa tarkoitetut maa-alueille sijoittuvat uusiutuvan energian tuotantolaitokset	kaksi vuotta*
3. Merialueille sijoittuvat sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kilowatin uusiutuvan energian tuotantolaitokset ja merialueille sijoittuvien uusiutuvan energian voimalaitosten päivittäminen	kaksi vuotta**
4. Muut kuin edellä 3 kohdassa tarkoitetut merelle sijoittuvat uusiutuvan energian tuotantolaitokset	kolme vuotta**
Taulukko 2 Määräajat uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla	
1 Maa-alueille sijoittuvat sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kilowatin uusiutuvan energian tuotantolaitokset ja maa-alueille sijoittuvien uusiutuvan energian voimalaitosten päivittäminen	kuusi kuukautta*
2. Muut kuin edellä 1 kohdassa tarkoitetut maa-alueille sijoittuvat uusiutuvan energian tuotantolaitokset	yksi vuosi**
3. Merialueille sijoittuvat sähköntuotantokapasiteetiltaan alle 150 kilowatin merituulivoimalat ja merituulivoimaloiden päivittäminen	yksi vuosi**
4. Muut kuin edellä 3 kohdassa tarkoitetut merelle sijoittuvat uusiutuvan energian tuotantolaitokset	kaksi vuotta**

* määräajan pidentämisen enimmäismäärä on kolme kuukautta

** määräajan pidentämisen enimmäismäärä on kuusi kuukautta

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Liite 2

Aurinkoenergialaitteiden ja lämpöpumppujen asentamista koskevien lupamenettelyiden ja muiden hallinnollisten hyväksymismenettelyiden määräajat

1. Teholtaan enintään 11 kilowatin aurinkoenergialaitteiden asentaminen	yksi kuukausi
2. Muiden kuin edellä 1 kohdassa tarkoitettujen aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentaminen muihin kuin aurinkoenergian tuotantoon tai energian varastointiin ensisijaisesti tarkoitettuihin olemassa oleviin tai tuleviin rakenteisiin, keinotekoisia vedenpintoja lukuun ottamatta	kolme kuu- kautta
3. Teholtaan alle 50 megawatin muut lämpöpumput kuin maalämpöpumput	yksi kuukausi
4. Teholtaan alle 50 megawatin maalämpöpumput	kolme kuu- kautta

2.

Laki

ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa xx/20xx, uusi 5 momentti sekä 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 768/2019, 556/2021 ja 804/2023, uusi 5 momentti seuraavasti:

3 §

Lain soveltamisala ja arviointimenettelyn soveltaminen

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 17 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa sovelletaan tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen mainitun lain 17 a §:ssä säädettyä.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

5 §

Ympäristövaikutusten arviointi muun lain mukaisessa menettelyssä

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain 3 a luvussa tarkoitetuilla nopean kehittämisen alueilla sovelletaan tämän lain 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen mainitun lain 3 a luvussa säädettyä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

luonnonsuojelulain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa xx/20xx, ja
lisätään 35 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa xx/20xx, uusi 5 momentti seuraavasti:

35 §

Hankkeiden ja suunnitelmien arviointi

Jos hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 3 luvussa tarkoitettua arviointimenettelyä, tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään arviointimenettelyn yhteydessä. Arviointi voidaan kuitenkin tehdä erillään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä, jos siihen on erityinen syy. Jos kyse on uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 3 §:n 5 kohdassa tarkoitettua uusiutuvan energian tuotantolaitoksesta, arviointi tehdään aina arviointimenettelyn yhteydessä. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettussa laissa tarkoitettun yhteysviranomaisen on sisällytettävä tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettut Lupa- ja valvontaviraston ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen haltijan lausunnot mainitun lain 23 §:ssä tarkoitettuun perusteltuun päätelmään.

Valiokunnan mietintö YmVM 9/2025 vp

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain 3 a luvussa tarkoitetuilla uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sovelletaan tämän pykälän 1—3 momentissa säädetystä poiketen mainitun lain 3 a luvussa säädettyä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, onko hallituksen esityksen sääntely direktiivin 16 artiklan 1 kohdan mukainen ja valmistelee tarvittaessa muutosesityksen ympäristöarviointien kuulumisesta määräaikojen laskennan piiriin.*
2. *Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämistä koskevaa soveltamiskäytäntöä ja arvioi tarvittaessa sääntelyn tarkistamistarvetta.*

Helsingissä 5.6.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Mikkonen vihr
varapuheenjohtaja Pinja Perholehto sd
jäsen Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Marko Asell sd
jäsen Noora Fagerström kok
jäsen Petri Huru ps
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Vesa Kallio kesk
jäsen Mai Kivelä vas
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Jorma Piisinen ps
jäsen Merja Rasinkangas ps
jäsen Tere Sammallahhti kok
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Saara-Sofia Sirén kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos